

'Ook als dove kan je bereiken wat je wil'

'Je mag dan al doof zijn, toch kan je alles.' Dat punt bewees Goedele De Clerck (30) zopas op een bijzondere manier: als eerste Vlaamse dove verdedigde ze haar doctoraat in gebarentaal. Een opmerkelijk verhaal dat getuigt van een bijzonder doorzettingsvermogen.

HANS MAARTEN POST

Als we vooraf even met vader Jan De Clerck praten, komt dochter Goedele er meteen tussen. 'Ik doe het verhaal', maakt ze ons al gebarend duidelijk. De Vlaamse wetenschapster laat er aldus geen twijfel over bestaan dat het haar weg is en haar strijd, en die van haar lotgenoten. Dit is niet zomaar een doctoraat, dit is iemand die een voorbeeld wil stellen.

Wat volgt, is eigenaardig om te zien. Vooraan verdedigt Goedele haar proefschrift in de vergelijkende cultuurwetenschappen in gebarentaal. In Engelse gebarentaal (ASL of *American sign language*). Een sprekende tolk maakt daar Engelse zinnen van, voor de oren van de horenden. Een man achter een computer maakt er, ijverig tikkend, Engelse woorden en zinnen van op een groot scherm, voor de ogen van de doven. Nog voor die doven is er een doventolk die het Engels vertaalt naar Vlaamse gebarentaal.

Vijf jaar deed De Clerck aan de Universiteit Gent onderzoek naar de dovencultuur, naar die

gemeenschap met een eigen taal en een eigen cultuur. 'Ik denk dat ze alleen nog niet in Australië is geweest', vertelt vader De Clerck ons toch nog, glimlachend. Hij is bankethakker en de man die onlangs het kookboek *Patisserie* schreef. 'Ze was in China, Argentinië en Kameroen.' En in Gallaudet natuurlijk, de Amerikaanse universiteit die als enige ter wereld op maat gesneden is van dove en slechthorende studenten, zo leren we.

Na twee vermoeiende uren, waarbij De Clerck door de (spreekende) jury danig op de rooster wordt gelegd, slaagt ze uiteindelijk met vlag en wimpel. 'Dames en heren, we hebben een nieuwe

'Ik heb ze ontmoet, de academici die vragen stelden bij de relevantie van dit onderzoek'

GOEDELE DE CLERCK

doctor', concludeert de voorzitter niet zonder enige trots. 'Het blijft vechten', vertrouwt haar promotor ons achteraf toe. 'Voor velen staat doof zijn toch nog gelijk met verstandelijk gehandicapt zijn.'

'Er was al een dove doctor in België', vertelt een afgepeigerde maar dolgelukkige De Clerck ons, via de doventolk. Ze is zo goed als doof sinds haar geboor-

te. 'Maar die doctor verdedigde haar proefschrift in gesproken Nederlands. Haar vakterrein is chemie. Ik deed het als eerste in gebarentaal, en over ons vakterrein, datgene waar nog niemand zich hier in verdiept heeft: de dovencultuur.'

'Koppig', noemde de juryvoorzitter haar. Klopt dat? 'Ik denk het wel', lacht ze. 'Ik had een doel voor ogen wat ik wilde bereiken. Je moet over doorzettingsvermogen beschikken om dit waar te maken. Want ik heb ze ontmoet, de academici die vragen stelden bij de relevantie van dit onderzoek.'

'Je kan doof zijn en naar de universiteit willen, maar hoe doe je dat?', vroeg ze zich ooit af. 'Zonder tolk? Je kan fysiek toegang krijgen, maar hoe krijg je toegang tot de kennis? In Vlaanderen zijn de tolkuren voor dove studenten beperkt. Als dove of slechthorende student moet je echt knokken binnen de universiteit en bij de overheid. Ik vind het enorm belangrijk dat de overheid en universiteiten zich bewust worden dat ook dove studenten de mogelijkheid moeten kunnen krijgen om te studeren.'

Niet zomaar een wetenschapper dus, maar bewust ook een rolmodel? 'Ja', klinkt het resoluut. 'Ik wil dat dove kinderen voorbeelden hebben, van dove volwassenen aan de universiteit. Ik hoop van ganser harte om mijn onderzoek te kunnen verderzetten. Ik wil dat doven verrazen zijn: je bent dan wel doof, maar je kunt alles bereiken wat je wil.'

